

(Иклэүх я 3-рэ нэклүб. ит).

Джащ фэдэу зэо зэфэш-хьафхэм яветеранхэм зерафэ-лэкIэу Адыгеим социальнэ-эко-номическэ хэхьоныгъэ ышIы-ным, обществэм зегурыIоныгъэ ыкIи зыпкытыныгъэ хэлпыным, цIыфхэм япатриотическэ плуны-гъэ ялахышIу хашIыхьаным зэрэпылхэм фэшI АР-м и

ЛIышхьэ зерафэразер Мырзэ Джанбэч кыIуагъ.
Нэужым Iофтхьабзэм кышIы-гушыIагъэх АР-м заомкIэ, Iоф-шIэнымкIэ, УIэшыгъэ КIуачIэхэм-кIэ ыкIи хэбзэухьумэкIо кyuлы-кyухэмкIэ иветеранхэм я Совет итхьаматэу Къоджэ Аслъан, Адыгэ Республикэм и Парла-

мент и Тхьаматэ игуадзэу, УФ-м и ЛIыхьужьэу Цэй Эдуард, Мые-кьопэ кьэлэ администрацием ипашэу Геннадий Митрофано-выр. Гушхьэ кIуачIэу яIэр, патриот шыпкьэу зэрэщытхэр тидзэкIолIхэм Афганистан кы-зэрэцагъэлъэгъуагъэр, яинтер-национальнэ пшэрыль зэра-

гъэцэкIагъэр кьэгущыIэгъэ пстэуми кыхагъэщыгъ. Тилэ-ужхэр пытэу зэрэзэпхыгъэхэр Афганистан щыкIогъэ заом, нэмыкIхэми тидзэкIолIхэм кьа-щагъэшъыпкьэжыгъ. Заом хэ-лэжьагъэхэм лIыгъэу зэрахьа-гъэр тцыгъупшэ зэрэмыхуштыр хагъэунафыкIыгъ.

Зэхахьэм Афганистан шы-фэхыгъэ тидзэкIолIхэм шхьащэ шафашыгъ, зы такыкьрэ афэ-шыгъуагъэх. Саугъэтэу пчэгум итым кьэгагъэхэр кIэлъыралъ-хьагъэх.
IШЬЫНЭ Сусан.
Сурэтыр Iэшынэ Аслъан тырихыгъ.

КIымафэр тхьагъоми...

(ИкIэух).

грейдерхэр, экскаваторхэр, тракторхэр, нэмыкIхэри. Джащ фэдэу анаIэ зытырагъэтыхэрэм ащыщ лъэмыдж ыкIи гъогу зэ-пырыкIыплэхэр, ащ нэмыкIэу лъэсрыкIуаплэхэр ыкIи транспорт уцуплэхэр.

— *Общественнэ транспортыр нахьыбэу зыщызекIорэ гъогухэр ары зэкIэми апэ тынаIэ зытед-гъэтырэр. Нэужым автомобилъ-хэр нахь макIэу зыщызекIохэ-рэр тэукъэбзых. Гъогухэм атель осыр атыратхьунымкIэ Адыгеим зэкIэмкIи техники 118-рэ ща-гъэфедэ, пшэхьэ тонн 6240-рэ, щыгъу тонн 2366-рэ, пшэхьэ-щы-гъу зэхэлъ тонн 2855-рэ хьа-зырэу тил, — кыIуагъ «Адыгея-автодорым» иIофышIэ.*

Джащ фэдэу кyuлыкyум гъо-гурыкIоныр щынэгъончъэнымкIэ Къэралыгъо автоинспекцием, ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ Мини-стерствэм, чIыплэ зыгъэлоры-шIэжыын кyuлыкyухэм зэпхыны-гъэ адыриIэу адэлажъэ. Систе-мэу «ГЛОНАСС» зыфилорэм амалэу кытыхэрэри кIымэфэ лъэхьаным кыызфагъэфедэх. Джащ фэдэу «Автодорым» икyу-лыкyушIэхэм гъогухэр кyаппы-хьэх, хэушхьафыкIыгъэ тех-никэм Iоф зэришIэрэм гъунэ лъафы.

Сурэтыр: А. Iэшынэр.

Мыекъуапэ икоммунальнэ ыкIи игъогу кyuлыкyухэр чэщ-зымэфэ IофшIэным тыхьагъэх.

— *Ом изытет кыизыIэхьа-гъэм кышIыублагъэу кyалэм осыр щатхьунымкIэ зэкIэ ищы-кIэгъэ техникэр тэгъэфедэ. Сэ сшхьэкIэ мы Iофым сылэплъэ. Автомобилистхэм зафэсэгъазэ сакъыныгъэ кыизхагъэфэнэу, ятранспорт гъогубгъухэм кы-луамынэнэу, — кыIуагъ Мые-къуапэ ипашэу Геннадий Митрофановым.*

Ос зытхьурэ техникэр кyалэм кышIекокIыIэ гъогухэр еукъэ-бзых ыкIи пшэхьэ-щыгъу зэхэ-лпыр атыретако. Мы мафэм ехьулэу техникэ 20 фэдиз агъэфедэ.

Зыпари хэкIодагъэп

ГъогурыкIоныр щынэгъончъэ-нымкIэ Адыгеим и Къэралыгъо автоинспекция кыизэрэщыталуа-гъэмкIэ, республикэм игъогухэм блэкIыгъэ чэщ-зымафэм гъогу хьугъэ-шIэгъи 6 атыхьухьагъ, ау ар гъогухэм Iумылэу ательы-гъэм елпытыгъагъэп, зыпари хэкIодагъэп. Нахьыбэу аварие-хэр зышыхьугъэр кyалэу Мые-къуап, Джэджэ районым зы гъогу хьугъэ-шIагъэ цагъэунэ-фыгъ. Инспекцием иIофышIэхэм кыизэралуагъэмкIэ, гъогухэм язытет дэгъугъэ, ащ кыхьэкIэу водительхэм кyin альэгъугъэп.

Мэфищым

Адыгэ РеспубликэмкIэ: мэ-заем и 16-м мафэм пщагъоу щытышт, чIыплэхэм макIэу ос кьащесышт, нэужым ошх хьу-жыышт. Жьыбгъэр кыблэ-кьо-хьаплэм кыкIэу нэгъэулэплэгъум метри 5 — 10, кыблэмкIэ нэ-гъэулэплэгъум метрэ 15 — 18 ильэшыгъэу кьепщэшт. Мэзаем и 17-м чэщым чьылэу градуси 6 — 11, мафэм чьылэу градуси 5-м кIахьэу, мэзаем и 18-м чэщым чьылэу градус 1 — 6, мафэм фабэу градуси 5 щылэшт.

Кьушхьэхэм ыкIи ахэм кьа-пэлуль чIыплэхэм ос-ошх зэхэлъ кьащехышт. ГурытымкIэ чьылэр градус 13-м кIахьэу щычьылэшт.

МыекъуапэкIэ: мэзаем и 17-м ос макIэу кьесышт, мэзаем и 18-м чэщым оси ошхи щылэ-щтэп, мафэм ошх тIэкIу кьещ-хышт. Мэзаем и 18-м жьыбгъэр кыблэ-кьокIыплэм кыкIэу нэ-гъэулэплэгъум метри 5 — 10, мэзаем и 18-м нэгъэулэплэгъум метрэ 15 ильэшыгъэу кьепщэшт. Мэзаем и 17-м чэщым чьылэу градуси 8 — 10, мафэм граду-си 2-м нэсэу, мэзаем и 18-м чьылэу градуси 3, фабэр граду-си 5-м нэсэу щылэшт.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтхэр: Адыгеяавтодор.

ПэщакIэ фашIыгъ

Мыекъуапэ иадми-нистрации исайт кыизэрехьагъэмкIэ, компаниеу «Газпром межрегионгаз» зы-филорэм и Адыгэ кyутамэ пэщакIэ илэ хьугъэ.

ПшэдэкIыжьэу ыхьырэмкIэ гъунэпкьэ гъэнэфагъэ зилэ об-ществэу «Газпром межрегион-газ Майкоп» идиректорхэм ясовет иунашъокIэ Екyутэки Аслъан компанием игенеральнэ пашэу фашIыгъ. Газыр алэкIэ-зыгъэхьэрэ шьолпыр компанием имызакъоу, Iахьзэхэлъ обще-ствэу «Газпром газораспреде-ление Майкоп» зыфилорэми ар джы ипэщэшт.

Компаниехэм яIофышIэхэр пэщакIэм нэлуасэ фашIы-гъэх. 2023-рэ ильэсым мэзаем и 13-м кышIыублагъэу пашэм ипшэрылхэр ыгъэцакIэу ри-гъэжъагъ.

Шьугу кьэтэгъэкIыжы 2018-рэ ильэсым иIоныгъо кышIе-гъэжъагъэу Игорь Сырчиным компаниеу «Газпром межре-гионгаз» зыфилорэм и Мые-кьопэ кyутамэ пэщэныгъэ зэрэ-дызэрехьагъэр.

ШушIэныр лъэкIуатэ

Тыркуем ыкIи Шам чIыгусысынэу кьащыхьугъэм иягъэ зэригъэкIыгъэ тилъэпкьэгъухэр мы къэралыгъохэм ащыпсэухэрэм IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэ-ным пае Адыгэ Республикэм иобще-ственнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» банкым счет кышIыIэуихыгъэу шлушIэ ахьщэр щаугъои.

Республикэм ит хьызмэтшIэплэ зэфэ-шхьафхэр, предприятияхэр, унэе сатыушI-хэр, цIыф кыизэрыкIохэр — шIоигъоныгъэ зилэ пстэури мы Iофтхьабзэм хэлажъэ. Адыгэ Хасэм ипашэу ЛIымышъэкъо Рэмэ-зан кыизэрылуагъэмкIэ, непэрэ мафэм ехьулэу кыизэлуахыгъэ счетым сомэ 1 200000-м кьехьу кыхьэгъах. Ахьщэ угъои-ныр кьэзыгъэпсынкIэшт счетым икюар-та-мыгъэ игъэнэфэн шIэхэу хьазыр хьушт.

Джащ фэдэу мылкъу IэпыIэгъур щау-гъои Мыекъуапэ имэщыт шхьаIэ.

Шам иныбжыкIэхэм якультурнэ Гупчэ иволонтерхэр кIэщакIо фэхьухи, машинэ заулэ хьурэ шлушIэ IэпыIэгъур мы мафэхэм а хэгъэгум атIупшыгъ. Щыгъын фабэхэр, плэтэхьохэр, гъомылэпхъэ зэфэ-шхьафхэр, сабый кьэхьугъакIэхэм апае шхынхэр ащ хэхьагъэх. АР-м щылэжьэрэ фондэу «Сделаем вместе» зыфилорэм ипашэу Барцо Русъан кыизэрылуагъэмкIэ, яшлушIэ куп изакъоми охтэ кIыхьэм кыкIоцI мыкIодырэ гъомылэпхъэ тонн мини 2 кыугъоигъ. ГъомылапхъэкIэ ушъ-гъэ машинэр Москва кIошт. Ащ икIынышъ, шлушIэ IэпыIэгъур Шам нэсышт.

ГупыкI зилэхэу, кyin хэфагъэхэм Iэ-пыIэгъу языгъэкIынэу фаехэм Адыгэ Хасэм кыизэлуихыгъэ счетым ахьщэр рагъэхьан альэкIышт.

ТЭУ Замир.

Счетым иреквизитхэр:

Наименование	ОД «Адыгэ Хасэ — Черкесский Парламент» РА
ИНН/КПП	0105024471/ 010501001
ОГРН	1020100002174
Расчётный счёт	40703810101000000050
БИК банка	046015602
Банк	Юго-Западный банк ПАО СБЕРБАНК г. Ростов-на-Дону, к.с. 30101810600000000602

«ЗэкIэ ТекIоныгъэм пай!»

КъызэкIэлъыкIорэ Iофыгъохэр агъэцакIэх

Шæуджæн районым икъоджæ гупчæу Хъакурынæхъаблæ псыхъоу Фарзæ пхырæкIы. Ащ тель лъæмиджым узæрикIæу къуаджæм ипчæгу шъхалæ уехъæ. Гъогубгъухæм къэралыгъо учреждениехэр, культурæм и Унæ, зыгъæпсæфыплæ паркыр, район гъæзетæу «Зарям» иредакциерæ Адыгеим и Советхæм я 1-рэ зэфæс зыщыкIогъæ унæ-музеимрæ зычIæтхэр, спорт комплекс иныр, тучанхэр къащызæкIэлъæкIох.

Къоджæ гупчæу хъоо-пщæу ыкIи гулæ-тыпл. Псæуалъæхэр зæрагъæкIæжыгъæхэр мыгъуащæу кIæракIæх. Плæгъурæм къæлæ цыкIум итеплъæ угу къæгъæкIы.

Районым икъоджæ шъхалæ аужырæ лъæхъаным хæхъоныгъæу ыкIи зæхъокIы-ныгъæу фæхъуыгъæхæм Хъакурынæхъаблæ къоджæ псæуплæм итхæматæу Беданæкъо Валерий Аслъан ыкъом тащигъæгъозагъ.

— Шъыпкъæр плæттмæ, аужырæ илæс заулæм хæхъоныгъæхэр зышлыгъæхæм тæри тахэт, къыддæхъуыгъæри макIæп. Тикъоджæ псæуплæ Хъакурынæхъаблæ, къутырхæу Хапачевымрæ Кировымрæ хæтх. Ахæм нæбгырæ мини 4,5-рэ фæдиз ащæпсæу, миныр — пенсионерых.

Къэралыгъо программæхæм лъæшæу яшIуагъæ къæкIуагъ. Къоджæдæсхæм ящылæкIæ-псæукIæ зыкъæгъæлæтыгъæнымкIæ ахæм мæхъанæ яI. «Къуаджæхæм хæхъоныгъæхэр ягъæшлыгъæнхэр» зыфилорæм ихъатыркIæ Iофыгъо инхэр дгъæцæкIагъæх, — къыIотагъ тигушылæгъу.

зæрифæшъуашæу музейми редакциеми яIофышIæхæм ащ зæрæчIащæтхæм егъæ-гушIох.

Валерий Хъакурынæхъаблæ фæшъхæ-фæу мы къоджæ псæуплæм хæхъэрæ къу-тырхæм ящылæкIæ-псæукIæ зытетыр къыт-филотæнæу тельæлугъ.

— Зигугъу къæпшыгъæ псæуплæхæм адæсхэр тщыгъушæхэрæп, амалæу тилæм-кIæ Iæпылæгу тафæхъу, тызæхæхъæ, ты-зæхæкIы. «Адыгеяавтодорым» ихъатыркIæ Хапачевым игъогу шъхалæу километрæрæ ныкъорæ фæдиз хъурæм асфальт тыралъ-хъагъ. Ар еджæплæм екIуапIæ, къутыр дæкIыгъом нæсы.

Къутырæу Кировым идæхъагъуи ас-фальт тетлъхъагъ. Гъогухэр къæдгъæ-нæфыгъæх, илæсскIæ узæкIæIæбæжмæ, кIæлæцIыкIухæм апае джæгуплæ шыд-гъæпсыгъ.

Къоджæдæсхæри къутырхæм ащыпсæ-ухэрæри зæгурæлох, зæщышхæм фæдæу зæдæпсæух. Тæри тлъæкIырæр афæтæшIæ.

БæмышIæу Хъакурынæхъаблæ къоджæ псæуплæм 2022-рэ илæсæу икIыгъæм пшъæрылæу зыфигъæуцужыгъæгъæхэр зæрæзæшIуихыгъæхэр зæфихысыжыгъæх. Ащ ипæщæу Беданæкъо Валерий зигугъу къышлыгъæхæм ащыц къуаджæм иурамхæу асфальт зытелъхэр зæкIæ зæрагъæцæ-кIæжыгъæхэр.

Чылæм ичIыплæ заулæмæ асфальт атыралъхъагъ. Андырхъуаеим ыкIи Гага-риным ацIæхэр зыхъырæ урамхæм ягъæ-кIæжынкIæ проектхэр агъæхъазырыгъæх. Чылæ гъогухæм якъæгъæнæфыни ащыгъу-пшагъæп, икIыгъæ илæссым изакъоу остыгъи 120-рэ агъæуцугъ. Пыдзафæу гъогухæм ащызæхæхъорæр ООО-у «Эко-Центрæм» дищынæу зæзæгъыныгъæ да-шыгъ.

Къуаджæм ыкIи къутырхæм ащыпсæ-ухэрæм Хъакурынæхъаблæ къоджæ псæ-уплæм иадминистрацие Iофæу ышIагъæр янæрылæгъу. Къыхъæгъæ илæсми тель-тæгъæ Iофыгъохэр агъæнæфагъæх.

Валерий къызæрæхигъæщыгъæу, ахæм язæшIохынкIæ къэралыгъо программæхæм, лъæпкъ проектхæм яшIуагъæ къахыным щæгугъых. Ахæм ямызакъоу, ежъхæми афæлæкIыштыр ашIæ.

— ЗæрæтфæлæкIæу IофшIæнæу къæу-цухэрæ зæшIотхыштых, — къытилуагъ Валерий.

Ахэр IæшIæх афæхъунхæу тæри афæтæло.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Къоджæ гупчæм ит зыгъæпсæфыплæ паркым игъæкIæжынын аухыгъ. Ащ Шæуджæн Мосæ ыцIæ ехы, исаугъæтæу дæтыр загъæуцугъæм къыщегъæжæгъæу агъæкIæжыгъæгъæп, джы ар паркым ынапæу ыкIи къыгъæдæхæу щыолъæгъу.

Паркым остыгъæхэр, тетIысхæпIæхэр, лъæсгъогухэр щызæблахъуыгъæх. IофшIæн-хæм апæлуагъæхъæгъæ ахъшæр федераль-нæ, республикæ ыкIи чIыплæ бюджетхæм къахагъæкIыгъ.

Парк кIыбым охътаби, ахъшаби зы-тырагъæкIодæгъæ спорт комплекс ин къышæгъæуцугъ. Къуаджæм дæс цыфæу фаехэр зæкIæ ащ изалхæм къахIуалæх, япсауныгъæ щæпсыхъæ.

— КIæлæцIыкIухэр спортым нахъ фæ-щæгъæнхæм фæшI футболымкIæ, дзюдом-кIæ, нæмыкI спорт лъæпкъхæмкIæ зæнæкъо-къухэр афызæхæтæшæх, текIоныгъæр къыдзыхыхæрæм аратышт кубокхæмрæ медальхæмрæ къафæтæшæфых. ТапæкIи

спорткомплексым зæнæкъокуу зæфæшъ-хъафхэр щызæхæтцæнхæу, ахæм Адыгеим

ирайонхæм яспортсменхэр къядгъæблæ-гъæнхæу амал тилæ хъуыгъæ, — еIо Вале-рий.

УлъыкIуатæмæ, къат-къатæу зэтет унæ-хæм ящæгухэр зæрæзæгъæзæфагъæхэр плæгъушт. ТетIысхæпIæхэр, остыгъæхэр зæблахъуыгъæх, лъæсгъогухэр кIæх. Ящæ-нæрæ унæм ищæгу кIæлæцIыкIу джæгуплæ щæгъæпсыгъ. ГыкIыгъæхэр зыпалъæшт кIæпсæхэр ращæгъæх, унæм чIæсхæм а пстæури агу рехы.

— Цыфыбæ зыщыпсæурæ унæ зэтетхæм ащыщæу къыхъæгъæ илæссым джыри унищым ящæгухэр зæтæдгъæпсыхъащтых, цыфхæмкIæ ахэр гупсæфынхэр къыдæт-лытæшт, — еIо Беданæкъо Валерий.

Джæц фæдæу район администрациеим иунæ ыпашъхъæр, Лениным исаугъæт зæрыт пчæгур плиткæкIæ пкIагъæх. Авто-мобиль уцуплæм зырагъæушъомбгъуыгъ.

Редакциер зычIæт унæри къуаджæу Хъакурынæхъаблæ илæси 100 зæрæхъурæм ипæгъокIæу агъæкIæжыгъ. Унæжыым ите-плъæ къагъæнæжыгъ. Кабинетхæм афæ-шъхæфæу цыфхэр зыщызæхæпцæнхæ зал хашIыхъагъ. ХъахIæу къафæкIохэрæр

Дзэ кьулыкьум фигьэхъазырыщтыгъэх

Гурыт еджаплэм тызчлэсыгъэ лъэхъаным зихэхьогъухэр, я 9 — 10-рэ классхэм арысхэр, дзэ кьулыкьум зыщыфагъэхъазырхэрэ урок шылагъ. Псагъэм узэреощыр, автоматыр охътэ гъэнэфагъэклэ зэрэзэхэпхыщыр, зэрэзэхэпльхъажыщыр, противогазыр зэрэбгъэфедэщыр, апэрэ медицинэ лэпылэгъур зыфэдэр, нэмыкхэр ащ шытагъашлэщтыгъэх.

ежъ зэригъэгъотыгъэ сэнэхъатымкӀи ригъэджэнху хъугъэ, къоджэ Советым лӀф шишлэнэуи игъо ифагъ.

1970-рэ ильэсхэм якъыхъагъур ары зихэхьогъухэр дзэ кьулыкьум зыщыфагъэхъазырхэрэ урокыр еджаплэхэм япрограммэ къызхагъэхъагъэр. Ащклэ ригъэджэнхэм тегъэпсыхъэгъэ сэнэхъат

сым исхэм окопхэр зэралыщтыгъэхэр къэсэшлэжы.

Плъэщэжыгъэхэм къытфэшъабэщтыгъ, анахъ плъэшэу шъэожьыгъэхэм агъэгубжыгъэми, тэ къыддэгущылэнэу зыкызытфигъазэкӀэ, ымакъэ къыгъэмакӀэщтыгъ, тымыгъэтэрэзыгъэ шылэми, щэлагъэ къыддырилӀэу къыдгуригъалоштыгъ.

рэмэ, клэлэгъэджэ сэнэхъатым уиӀоф хэлъэп, — ылауагъ Кимэ. — Уипредмет дэгъоу яогъашлэклэ, урокым щыогъэдалохэкӀэ ащ уипшъэрылхэр шыуухыхэрэп.

А гупшысэхэр зыдилыгъэху ежъ ильэс 25-м еху гъэсэнэгъэм ритыгъ. Ублэплэ классхэр зыратхэм ар зиапэрэ клэлэгъэджэагъэхэм къалотэжы шъэожьыгъэхэм ашъхъащхэр кӀиупхъухъэху, ящыгъын зэригъафэу, атеупхъухъэу зэрэхэтыщтыгъэр.

1992-рэ ильэсым дзэ кьулыкьум зыщыфагъэхъазырхэрэ урокхэр еджаплэхэм япрограммэхэм ахэмытжыкынху унашъо къызыдэкӀым, Кимэ лӀфшлӀпэм къылыкыжыгъагъ. А уахътэр къыфэкъыныгъ. Ежъ лӀфшлӀпэ чыплэ зэримылэжыгъэр арэп зыгъэгумэкӀыщтыгъэр, фэягъэмэ ащ пае къызэрэмынэщтгъагъэр нафэ. Ышъхъэ ильыгъэр клэлэхэр кьулыкьум ащэхэмэ апэ ильым щызыгъэгъуазэху, лэшэ зэфэшъхъафхэм нэлъасэ афэзышылху, къынэу хэлъыр агурызыгъэлорэ предметыр зэрэщымылэжыгъэр ары.

Ащ ыуж бэ темылагъэу чыплэ зэфэшъхъафхэм зэо-зэпэуцужхэр къащыху-гъэх. Дзэ кьулыкьум клӀогъаклэху, зыпарэкӀи ащ фэмыхъазыр, фэмынэлосэ клэлэхэр ахэм ахэлъэжэнху зэрэхъурэм ыгу ыгъэузыщтыгъ.

— *Джы мары егъэджэн программэм НВП урокхэр хэгъэхъажыгъэнхэм игугъу ашӀы, мобилизацием хэфагъэхэр хэушъхъафыкӀыгъэ дзэ операцием ащ лъыпытэу хамытӀуныщыхъэху, ынэраншӀэу агъэхъазырых. О сыдэуцтэу ащ уеплъыра?* — сеупчӀыгъ сикӀлэлэгъэджэ.

— Бэ тешлэн, макӀэ тешлэн ауштэу зэрэхъуштыр сшлагъэ, ылауагъ ащ. — НВП урокхэр еджаплэхэм ачӀэхыжыгъэнхэр зэрэмытэрэзыр шылэныгъэм къыгъэлъэгъуагъ. Сигуапэ хагъэхъажыкӀэмэ. Сыда плӀомэ клэлэхэм апэ ильыр ашӀэн, тӀэкӀу нэмылэми, аушэтын, лашэм изехъакӀэ щыгъозэнхэ фае. Шылэныгъэм о зыфэмылауабэ къыхэхъэ. 1992-рэ ильэсым пэщэ лэнатлэм лутыгъэхэм ар къыдалытэгъагъэп.

Ныбжыр хэклотагъэу, псауныгъэм къыщыклагъэ нахъ мышлэми, Кимэ шылэныгъэм ыуж зыкырыгъанэрэп, дунаим техъухъэрэ пстэуми ыналэ атет, еплъыкӀэ гъэнэфагы афырил, къуаджэм къыщырахыжыгъэрэ лӀфхэми илахъ ахелъхъэ. Цыфыр зы чыплэ бэрэ имысымэ шӀуагъэ къетэу аӀо. Ащ фэдэу зэрэмыгупсэфыр арын фае Кими кӀуачӀэ къезытырэр, арышъ, арэуштэу джыри ильэсыбэрэ ылъэ тетынэу, ильфыгъэхэм, икьорэ-лъф— пхъорэльфхэм адэтхъэнэу сыгу къызделэу сикӀлэлэгъэджэ сыфэлъало.

ХЪУТ Нэфсэт.

«КӀэлэцӀыкӀухэр шӀу умылэгъухэрэмэ, клэ-
лэегъэджэ сэнэхъатым уиӀоф хэлъэп.
Уипредмет дэгъоу яогъашлэклэ, урокым щыогъэ-
далохэкӀэ ащ уипшъэрылхэр шыуухыхэрэп».

«Начальная военная подготовка» ыцӀагъэр, «НВП» тӀощтыгъэ клӀклэу. Ащклэ тезыгъэджэгъэ ДжарымэкӀо Ким зигугъу къэсшӀымэ сшӀоигъор. Ким Джанчериевич тызэреджэщтыгъэр. Предметэу зэрэригъэджэхэрэм ифэшъуашэу фэпагъэу, икӀуакӀи, иӀокӀэ-шыкӀлэхэри ащ диштэху ильэс пчъагъэм тынэгъу клэтыгъэ клэлэгъэджэм дзэ училищыр къымыухыгъэныр сэ сшъхъэкӀэ сшӀагъэп. Джы мы тхыгъэр згъэхъазырынэу ыуж сызехъэр ары биологиэмкӀэ клэлэгъэджэ сэнэхъат зэрилэр сшӀлэнэу зыхъугъэр.

Ар 1935-рэ ильэсым Джэджэхъаблэ къыщыхъугъ, щӀаплугъ, игъашӀэми ащ дэс. ИцӀыкӀугъор, икӀлэлэгъур зэо ыкӀи ащ ыужырэ ильэс къынхэм атефагъ. Ары еджаплэми ильэситӀукӀэ нахъ класэу чӀэхъанэу зыкӀэхъугъагъэри. Гужуагъэу еджэныр зэрэригъэжыгъэм къыхэкӀлэу я 8-рэ классым нахъыбэ къыухынэу игъо имыфагъэу ыныбжэ нэси, дзэ кьулыкьум ащэгъагъ.

Еджэныр мыдэуу къызӀэкӀлэхъэгъэ клалэр ащ къыщыуцунэу фэмыеу, ильэсищым ехъурэ кьулыкьум къэти къызэ-клӀожьым, колхозым лӀфшлэныр щыригъэжыагъ, ау ащ дакӀоуи еджаплэм чӀэхъажыи я 9 — 10-рэ классхэр къыухыжыгъэгъэх. Ащ ыуж къалэу Ростов-на-Дону клэлэгъэджэ институтэу, джы университет, дэтым ишӀлэныгъэ щыхигъэхъонэу клӀогъагъэ.

А уахътэм Кимэ ятэ илэжыгъэп. Мзэ заул нылэп ежъ ыныбжыгъэр ар игъонэмысэу дунаим зехыжыым. Изакъоу къэнэгъэ ным лэпылэгъу фэхъуштыгъэ клэлэ нахъыжыри дзэм кьулыкьум щыхынэу защэм, Кимэ хэкум къыгъэзэжыгъагъ. Ау еджэныр чӀидзыгъэп, Адыгэ къэралыгъо клэлэгъэджэ институтым иагърохимическэ факультет заочнэ шыкӀлэм тетэу къыухыжыгъэ.

А лъэхъаным еджаплэу сэнэхъат зыщызэбгъэгъотыгъэм уздигъакӀорэм лӀфшлэныр щэбгъэжъэн фаеу шытыгъ. Ащ тетэу Кимэ Краснодар краим ит къутырэу Калининым агъэкӀогъагъ. Ильэсищырэ ащ дэт еджаплэм биологиэмрэ химиэмрэкӀэ щыригъэджэагъэху Джэджэхъаблэ зыкыгъэзэжыгъагъ. Ащ ыуж ар ублэплэ классхэм якӀлэлэгъэджэагъ,

зилэ а лъэхъаным къэгъотыгъоуагъ. Спортым сыдигъокӀи «ныбджэгъуныгъэ дызлагъэу», дзэм кьулыкьум ильэсищырэ къыщызыхыгъэ ДжарымэкӀо Кимэ ащ фагъэзагъ.

Ильэситфырэ узфеджэгъэ предметхэм уатекӀынышъ, клэу къыхэхъагъэм зыфэгъэзэныр лэшлэхыгъэп. Ау Кимэ лӀфэу рыхъыжыагъэр зэрифэшъуашэм тетэу ищыклагъэм нигъэсын, зыпарэкӀи дэмыхъу ипшъэрылхъэу ыгъэцӀкӀэн шэнэу илэр къытекӀуагъ. Дзэ кьулыкьум опытэу къыритыгъэри, апшъэрэ еджаплэм щырагъэшлагъэри ыгъэфедэхъэзэ охътэ клӀэкӀым предметыр къызӀэкӀигъэхъагъ.

Шъэожьыгъэхэм ягъэхъазырын нахъыбэу ыналэ тетыщтыгъ, ахэм афӀпхъэшагъ, теурыкӀуагъэ къызхагъафэу ыдэщтыгъэп, предметыр зэрамыгъашӀэу ашӀокӀыщтыгъэп. ЕтӀани, НВП-м плъэшэу къэралыгъор пыллыгъ. Ащ ипрограммэ гъэцӀкӀэгъэным фӀшӀ Кимэ дзэ полигоном фэдэу чыплэ хэхыгъэ шагум щаригъэшлыгъагъ, лашэхэр чӀлӀынхэм тегъэпсыхъагъэу, гъучӀым хэшлыкыгъэ пчъэшхо лутэу кабинет ышлыгъагъ. Апшъэрэ классхэм арыс клэлэхэр зӀклэми ахигъэлажэщтыгъэх. Я 10-рэ клас-

— Шъэожьыгъэхэм дзэм кьулыкьум шахынынэу апэ ильыгъ, ахэм уашъхъасэу, гумэхагъэ къызхэбгъафэмэ, зыдагъэхэм къащышъхъэпэщтгъагъэп, — ылауагъ ахэр ыгу къызысэгъэкӀыжыхэм.

Ащ фэдэу шъэожьыгъэхэм зэрафӀпхъашэм пае щыщынэщтыгъэх. ШыкӀлаеу урокым къычӀагъэкӀыгъэр еджаплэм идиректорэп, ащ игуадзэхэри арэп, НВП-мкӀэ клэлэгъэджэр ары зыпэ къыфэным тешыныхъэщтыгъэр. Джаш фэдэ къабзэу сэмэркъэу адишӀызэ зэрищэхуи плъэгъуштыгъ. Сыдэу щытми, жабзэ къызэрадигъотыщтыгъэм пае клэлэгъэджэагъэхэм шӀу альэгъуштыгъ. Непэ къызнэсыгъэми ильэс пчъагъэкӀэ узӀклӀэбэжымэ еджаплэр къэзыухыгъэхэр зызӀ-лукӀлэхэкӀэ зэрэрагъэблагъэрэм ар къеушыхъаты.

Кимэрэ ишъхъэгъусэу Муслымэтрэ плъашъэрэ клалэрэ зэдӀаплугъ. ИльфыгъэхэмкӀи ауштэу пхъэшагъэмэ Фатимэ зэгорэм сеупчӀыгъагъ. Зэрихабзэу, шъэожьыгъэм, Аслъан, фӀпхъэшагъ, зыпарэкӀи «лъэлэщанэ фыхидзэщтыгъэп», плъэщэжыгъэм ымакъэ лэтыгъэу ныбжыи дэгущылагъэп.

— КӀэлэцӀыкӀухэр шӀу умылэгъухэ-

Шэныгъэр ыкIи IофышIэхэр зыщауIурэ кIыщыгъ

Непэ тигъзет тхыгъэ зыфэгъзэгъэ-щтыр адыгэ тхакIохэу мыщ Iоф щы-зышлагъэхэр арых. Ау ахэм апалэу, гъзетым иредакцие Iоф щызышIэгъэ нибжьыкIэхэу, тхэн-гупшысэ амал зылэкIэлъыгъэхэу, Хэгъэгу зеошхом хэлэжъагъэхэр ыкIи щыфэхыгъэхэр тыгу къэдгъэкIыжъыных.

Андырхъое Хъусен (1920 — 1941), заом лыгъэ хэлъэу зыщыфэхыгъэ ужым, «Советскэ Союзым и Лыхъужъ» цIэ лъапIэр апэрэу Хэгъэгум итхакIохэмкIэ къыфагъэшьошагъ.

Тыгъужъ Дышъэки (1918 — 1942). Аскъэлэе кIалэу, лейтенантэу, усэхэр зытхыщтыгъэу, «Социалистическэ Адыгеим» илъэсрэ Iоф щызышлагъэр гъэт-халэм и 20-м, 1942-рэ илъэсым Къырым щыкIогъэ заохэм ащыщ щыфэхыгъ.

Джэнчэтэ Мурат (1912 — 1954). Къуаджэу Аскъэлае къыщыхъугъ, Адыгэ педтехникумыр, Адыгэ кIэлэегъэджэ институтыр къыухыгъагъэх. Усэхэр, очеркхэр, рассказхэр ытхыщтыгъэх, хэку гъзетэу «Социалистическэ Адыгеим» илъэс зауэрэ щылэжъагъ, тхэкIо ин зэфэшхъафхэм япроизведениехэр ады-габзэкIэ дэгъоу зэридзэкIыгъэх. Заом хэлэжъагъ, улэгъабэ телъэу къыхэкIы-жъыгъ, къэралыгъо тын лъапIэхэри къыфагъэшьошагъэх, ау бэ къыгъэшIа-гъэп.

Уджыхъу Адылджэрий (1912 — 1943). Къуаджэу Гъобэкъуае къыщыхъугъ. Дэгъу дэдэу еджэщтыгъ, Краснодар адыгэ опорнэ еджапIэм, ар къызеухым, Адыгэ педтехникумыр 1930-м, 1934-рэ илъэсым Краснодар дэт кIэлэегъэджэ институтыр къыухыгъэх.

Къоджэ еджапIэм кIэлэегъаджэу, къоджэ Советым тхакIоу Iоф ащишIагъ. Нэужым хэку гъзетым иредакцие, Адыгэ тхылъ тедзапIэм ащылэжъагъ, ытхыхэрэр 1928-рэ илъэсым къыщегъэ-жъагъэу лъэпкъ гъзетым, литературнэ журналхэу «ИлъэсипшI», «Тихахъо» зыфилохэрэм Адылджэрийе итхыгъабэ къыхауыгъ. КIалэм литературнэ кри-тикэмкIи гугъэпIэшхо къытыщтыгъ.

Зэо жъалымым адыгэ кIэлэагъэм игу-гъэ гъогу ээпIызыгъ: итхыгъэхэр тхылъэу къыдэкIынхэм фигъэхъазырыщтыгъэх, ау

Тилъэпкъ гъзет щылэ зыхъугъэм къыщегъэжъагъэу ипшъэ-рыль фэшъыпкъэу къырэкIо, нидэльфыбзэр илъэси 100 хъугъэу еухъумэ, егъэбагъо. Илъэси 100 уахътэр, тхъа-мафэм 5 къыдэкIырэ гъзетымкIэ макIэп, ар илэгъу Адыгэ Республикэм, имурад инхэри, игъэхъэгъэ лъэбэ-къухэри зые адыгэ лъэпкъым ищылэкIэ-псэукIэ кIэрыпчынэу щытэп, лъэпкъ гъзетыр — адыгэхэм ящылэкIэ игъундж.

лъыкIэхъагъэп. Хэгъэгу зеошхом къызе-жъэм, ежъ-ежъырэу ялэлуи дзэм зари-гъэшагъ, заом псэемыблэжъэу хэтыгъ, лыгъэу зэрихъагъэм апае Хэгъэгу зеошхом иорден иа I-рэ шуашэ, Iогъо-гогъо Жъогъо Плъыжъым иорден, ме-далхэр къыратыгъэх. Орловскэ-Курскэ дугам щыкIогъэ зеошхом лыхъужъыныгъэ хэлъэу 1943-рэ илъэсым Iоныгъом и 14-м Уджыхъу Адылджэрийе щыфэхыгъ.

Уджыхъу Хъалид (1916 — 1945). Теуцожэ районым ит къуаджэу Гъобэ-къуае къыщыхъугъ. Сабый дэдзэе ибэу къани, ежъ фэдэхэр зычIэс Iыгыплэу

12-м, 1935-рэ илъэсым къыхиуыгъ.

1938-рэ илъэсым Хъалидэ «Родинэр» ыцIэу тхылъ къыдигъэкIыгъ. Ащ повесть кIэкIэу «Родинэр» ыкIи рассказэу «Зы мафэ» зыфилохэрэр дэхъагъэх.

Уджыхъу Хъалидэ Титыу ыкъом зэ-дзэкIын Iофыри дэгъоу ылэ къыригъэхъэ-гъагъ.

Заор къызежъэм дзэм ашагъ, псэе-мыблэжъэу заозэ, 1945-рэ илъэсым Теклоныгъэм и Мафэ къэблэгъагъэу Уджыхъу Хъалидэ зэуапIэм щыфэхыгъ.

Лъэпкъ гъзетыр ары тиадыгэ тхакIо-хэм янахыбэм гъэсапIэ афэхъугъэу Iоф

Адыгэ лъэпкъ литературэм илъэпсэ-хэщхэу КIэрэщэ Тембот, Хъаткьо Ахъ-мэд къащегъэу мыщ Iоф шашIагъ Пэрэныкьо Мурат, Лъэустэн Юсыф,

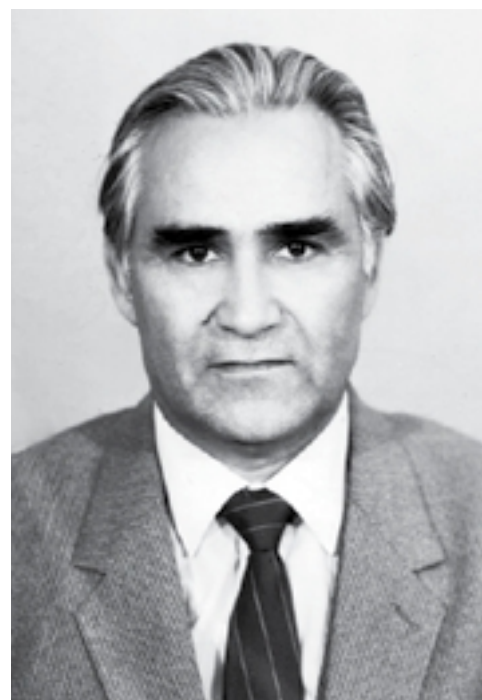
Ореховскэ къутырым дэтым щылагъ. 1931-рэ илъэсым къызэлуахыгъэ курсым чIахы, хъарыфхэр хихынхэу «набор-щикэу» зышигъэсагъ. 1932 — 1934-рэ илъэсхэм тхылъ тедзапIэм Iуыгъ, етIанэ Москва дэт редакционнэ-къыдэгъэкIэкIо техникумыр 1936-рэ илъэсым къыухи, хэкум къыгъэзэжъыгъагъ. Гъзетэу «Колхоз быракъым» илофышIэ хъугъ.

Хъалидэ ытхыхэрэр 1931-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу хиутыхэу ригъэжъэ-гъагъ. Иапэрэ усэу «Дзэ Плъыжъ» зыфилохэрэр хэку гъзетэу «Гъулчъэ-уатэм» мэзæм и 23-м 1931-рэ илъэсым къыхагъ. Ащ усэ пчъагъэхэри, очерк-хэри, рассказхэри, повестхэри къыкIэлъыкIуагъэх. Москва щеджэ зэхъум ытхыгъэ повестэу «Сэ зэрэсшIэу хэти ешIэ» зыцIэм къыхэхыгъэ пычы-гъоу «СахыдэкIэ» зэджагъэр гъзетэу «Колхоз быракъым» шышъхъэу и

Мы тхакIохэм
ятхылъ
пэпчъкIэ адыгэ
лъэпкъыр зэб-
гъэшIэн, улэ-
пэласэмэ, сурэтэу бгъэ-
чъын плъэкIышт. Ахэм
зэкIэми гъэсэпIэ кIыщ
афэхъугъэр ти «Адыгэ
макъ».

зыщашIагъэр, ащ готхэу ежъхэм ялэагъ-амалхэр, яхудожественнэ псалъэ къы-зыщаушэтыгъэр.

ШъхъапIэагъэ Хыс, Жэнэ Къырымызэ (мыхэр Хэгъэгу зеошхоми хэтыгъэх, псаоу къыхэкIыжъыгъэх, тыркъохэр къатенагъэми); гъзетым Iоф шашIагъ Iэшъынэ Хъазрэт, Цуекьо Джэхъфар, Пэнэшъу Сэфэр, Пэнэшъу Хъазрэт, Бэрэтэрэ Хъамидэ, МэщбэшIэ Исхъакъ, Нэхэе Руслъан, Цуекьо Юныс, Къуекьо Налбий, Бэгъ Нурбий, Хъурмэ Хъусен. Мыхэм ягушыи, ягупшыси гъзетым щыпсыхъагъ, гушыи гъэлорышIэкIэ-гъэфедакIэмкIэ лъэшэу гъзетыр къашъ-хъэлапэ, джащ фэдэу, зыщыщхэ адыгэ лъэпкъым ыгу рашыкIынымкIи гъзетыр гъозапIэ афэхъугъ.

Мы тхакIохэм ятхылъ пэпчъкIэ ады-гэ лъэпкъыр зэбгъэшIэн, улэпэласэмэ, сурэтэу бгъэчъын плъэкIышт. Ахэм зэкIэми гъэсэпIэ кIыщ афэхъугъэр ти «Адыгэ макъ».

МАМЫРЫКЪО
Нуриет.

Адыгабзэм изэгъэшлэнкIэ Айдэмыр иапэрэ лъэбэкъу

Адыгабзэм икъэухъумэн, ихэгъэхон непэ анахь Iофыгъо шъхалэхэм ащыщ. Лъэханэу тызхэтым, лъэпкъ цыкIухэм абзэхэр Iодыжьынхэм ичынагъо кызашъхъэщыуагъэм, ахэм якъэгъэнэжьын ыкIи яхэгъэхон пае жьугъэу еджаплэхэм, кIэлэцIыкIу Iыгыплэхэм ащагъэфедэх компьютернэ ыкIи телекоммуникационнэ технологиякIэхэр.

Ащ фэдэ цифрэ амал зэфэшъхъафхэу егъэджэн-пIуныгъэм фэлорышлэхэрер непэрэ шылакIэм дештэх. Ахэм ащыщых электроннэ, видео-аудио тхылъхэр, нэмыкIхэри. Ахэр лъэшэу Iэффэгъух. КIэлэеджакIор ежъ зыщыфэе чIыплэм, уахътэм ищыкIэгъэ материалыр кыгъотын ыкIи еплъын, едэлун амал егъоты. Ащ фэд непэ зигугъу къэтшымэ тшIоигъо аудио тетхагъэхэр.

Адыгабзэм изэгъэшлэнкIэ кIэлэцIыкIу Iыгыплэхэм къащегъэжьагъэу ублэлэ классхэм ащеджэрэ кIэлэеджакIохэм анэсэу бгъэфедэнкIэ Iэрыфэгъоу гаджет гъэшIэгъон Китаим изавод горэм кышчыдагъэкIыгъ. А гаджетым икыдэгъэкIын икIэщакIор ыкIи мылкIоу тефэщтымкIэ IэпыIэгъу къафэхъугъэр зэлъашIэрэ меценатэу, бизнесменэу Шъэумэн Хъазрэт

Мэджидэ ыкIор ары. Хъазрэт Мэджидэ ыкIом лъэпкъым ыбзэ кырыкIощтым ыкIи кIэлэцIыкIухэм адыгабзэр икIу фэдизэу яжабзэ зэрэщамыгъэфедэшъурэм, урысыбзэр язэдэгущыIэгъухэм нахь кызыращытекIорэм лъэшэу егъэгумэкIы. «КIэлэцIыкIум иныдэльфыбзэ дэгъоу ышIэнымкIэ лъэпсэ-къегъэжьаплэу илэр унагъор ары. Унагъом ныдэльфыбзэу щыгъэфедагъэмрэ хэбзэ-зэхэтыкIэу зыфагъэсагъэмрэ кыкIэлъыкIорэ илэсхэм ищыIэныгъэ щыпхырыщыгъэ хуштых», — еIо ащ. Ащ демыгъэштэн плъэкIыштэп.

Гаджетым адыгабзэкIэ материалэу илъыщтым икIэуагъоини, итетхэни зыпшэ дэкIыгъэр ООО-у «Мегаинтеркорп» зифилорэм игенеральнэ пащэу Битэ Айдэмыр. Ар исэнэхаткIэ кIэлэегъаджэп, ау бзэм икIэуагъумэн ыгъэгумэкIырэ цыфхэм ащыщ.

Гаджетыр пкыгъуищэу зэхэт: планшетыр, смартфоныр, сыхъат цыкIур. А пкыгъуищыми якъегъэжьаплэм кIэлэцIыкIухэм мырэуштэу закыфагъазэ: «Ныбджэгъу цыкIухэр! Непэ интеркорпым шыукырегъэблагъэ!» Етланэ смартфонырэ сыхъат цыкIумрэ атетхэгъэ материалым адыгабзэкIи, урысыбзэкIи нэлуасэ уафешы. Арышъ, мы гаджетыр адыгабзэр зэзыгъашIэ зышIоигъо пстэуми агъэфедэн алъэкIышт, зыщыщ лъэпкъым емылтыгъэу.

Пкыгъуищыри къэмлан пкIырапкIынэм илтых. Ащ Шъэумэн Хъазрэт исурэт тет ыкIи игушчыIэхэу кIэлэцIыкIухэм зыкызырафигъазэхэрер тетхагъэх: «Ныбджэгъу цыкIухэр! Тиныдэльфыбзэрэ тыхабзэрэ жьугъэлаплэх!»

Планшетым адыгэ пшысэ 16 тетхагъ. Ахэр мыщ фэдэх: «ЛышIум ыкIо закъу», «Лыжь тхыамыкIэм игощакI», «Бзыужы-

емрэ бэджэжьыемрэ», «Бжыхъом кые-хулапгъэр», «Унэ цыгъомрэ хэшэ цыгъомрэ», «Зызыгъэгупсэфын зикIэсэгъэ нюр», «Лыжь мыгъо шыгъумыт», «Ам-кIыш», «АмкIышэмрэ пылымрэ», «Пыжы-тIумрэ шыхъэ чъэрымрэ», «Къуалэр, къанджыр, баджэр», «Пшэшъэ шъхы-хынэр», «Хъэ нэй-псый», «Тыгурыгъу», «Баим имылку кIэлэ тхыамыкIэм кы-зэрэфэнагъэр», «Тыгужь кIэныр Iэзэгъу».

Смартфоным темэ хэушъхъафыкIыгъэхэу 16 тет: «Алфавитыр», «Пхъэшъхъэмышъхъэхэр», «ХэтэрыкIэхэр», «Цыфым ипкыны-лынэхэр», «Унэгъо псэушъхъэхэр», «Мэзым хэс псэушъхъэхэр е псэушъхъэ Iэлхэр», «Щыгынхэр», «Адыгэ шхынхэр», «Унэгъо Iэмэ-псымэхэр», «Къолэбзыухэр», «Чыгхэр», «Чыюпсыр», «Гущылэ зэгъусэхэр», «ПлъышъуацIэхэр», «Глаголхэр», нэмыкIхэри.

Сыхъат цыкIуми темэ 16 тет. Ахэм ащыщхэр: «Лытаклэр 1-м кышчыгъэжьагъэу 10-м нэсэу», «Шъо зэфэшъхъафхэр», «Унагъом щыпсэххэрэр», «Тхыамафэм имафэхэр», «Адыгэ лъэпкъхэр», «Илъэсым иуахътэхэмрэ мазэмэ ацIэхэмрэ», «Ным иорэд» зыфилорэр.

«Ным иорэд» зыфилорэм гушылэхэри, оредышъори зиер Нэгъуцу Саид, къэзылорэр оредыIоу Хъурэнэ Аз.

ЗэкIэмкIи смартфонми, сыхъат цыкIуми зэхэуытагъэу гушылэ 300 ащыгъэфедагъ. Мыщ фэдэу лъэныкIо пстэури кызыдидубытэу джынэс Iофшлагъэ шыагъэл. Арышъ, непэ мы Iофшлагъэм мэхъанэшхо илэу теплты. Адыгэ пшысэхэр, адыгабзэм хэт гушылэхэр ыкIи оредыр кIэлэцIыкIухэм, кIэлэеджакIохэм кын къафэмыхъоу зрагъэшIэнымкIэ гаджетыр IэпыIэгъу дэгъу хушт.

Тыгъэгъазэм икIыхъагъум 2022-рэ

ильэсым Адыгэ къэралыгъо университе-тым дунэе конференциеу зэхыщэгъагъэм апэрэу Айдэмыр илофшлагъэ кIэлэегъаджэхэу адыгабзэмкIэ езыхъаджэхэрэр нэлуасэ шыфшылэгъэх ыкIи лъэш дэдэу агу рыхыгъ, осэ ини кыфашыгъ. Апэрэ кыдэгъэкIыгъоу Айдэмыр кызыдихыгъэр а мафэм ащ цызэбгырыкIыгъ.

Нэужым Айдэмыр сэнэхъатхэм зыща-хагъэхорэ Адыгэ республикэ институтым ипащэу Тхыагъо Фитимэ зыкылуигъэклагъ ыкIи Iуагъэ зэдашыгъэ тапэкIэ кIэлэцIыкIу Iыгыплэхэм, еджаплэхэм, унагъохэм мы гаджетхэр алэкIэхъагъэ зыхъукIэ, уплъэкIун Iофшлэн зэфэшъхъафхэр ащыредгъэкIокIынэу. А уплъэкIунхэм къагъэ-лъагъорэм тетэу Iофшлэныр джыри лъагъэкIотэт.

Адыгэ лъэпкъым ыбзэ инеушрэ мафэ зыфэдэщтым ыгъэгумэкIырэмэ Айдэмыр ащыщ. «Илъэс хылыабэ кызыпзычыгъэ тиадыгабзэ зылэкIэдгъэзы хуштэп», — еIо ащ. Адыгабзэм ихэгъэхонрэ икIэуагъумэнрэ илахышIу хышыхъанэу пшэ-рыл зыфшылъыжыгъ.

Адыгабзэм изэгъэшлэнкIэ Айдэмыр иапэрэ лъэбэкъур мафэ хъунэу ыкIи игухэлъ кыдэхъунэу фэтэлэ!

КIЭСЭБЭЖЬ Нэфсэт.
Сэнэхъатхэм зыщахагъэхорэ Адыгэ республикэ институтым инаучнэ Iофшл.

Щытхъу тхылъхэр аратыжыгъэх

Шъачэ иадминистрациерэ къэлэ ЗэлукIэмрэ ящытхъу тхылъхэр зэратыгъэ шIэныгъэлэжьхэм Кавказ биосфернэ заповедникым илофшлэхэри ахэтых.

Футбол

Зэлуклэгъуиш илагъ

Футболымклэ Урысыем ичемпионат иятлонэрэ лигэ иапэрэ куп щешлэрэ Мыекьопэ «Зэкьошныгъэм» зэнэкьокьухэм Краснодар краим защыфегъэхъазыры. Адыгеим икомандэ поселкэу «Широкая балка» зыфилорэм ибазэу «Буткэмп» ешлэгъуитлу щырилагъ. Зэлуклэгъуитлури зыми ыхъыгъэп, пчъагъэр зэфэдэу аухыгъ.

Апэу тикомандэу зылукагъэр «СКА-Хабаровск-2-р» ары. Пчъагъэр 0:0-у ешлэгъур аухыгъ.

«Зэкьошныгъэм» ятлонэрэ ешлэгъоу илагъэм къалэу Курскэ икомандэу «Авангард» щылукагъ. Мыекьуапэ икомандэ 2:0-у теклоныгъэр къыдыхызэ, ятлонэрэ таймым Курскэ икомандэ пчъагъэр зэфэдиз ышын ыльэкыгъ,

ар зэлуклэгъум клэух фэхъугъ.

Мыщ ыпэклэ «Зэкьошныгъэр» командэу «Армавир» зыфилорэм луклэгъагъ, ари 2:2-у аухыгъ.

Шъугу къэдгъэкыжын, чемпионатыр рагъэжъэжынымклэ мазэ имыкьупэ къэнагъ. Апэрэ ешлэгъур тикомандэ гъэтхалэм и 11-м Волгоград щырилэшт, «Роторым» луклэшт.

Жэжъые биатлоныр

Щыфхэм ялъэлуклэ

Мыекьопэ къэлэ администрацием физическэ культурэмклэ ыкли спортымклэ и Комитет Урысые общественнэ движениеу «Народный фронт» ыкли «Адыгэ Республикэм иолимпийскэ Совет» зыфилохэрэр илэпылэгъухэу жэжъые биатлоныр мэзаем и 18-м джыри зэ зэхашэшт.

Щыфхэр бэу къызэрэклэлъэлугъэхэм фэшл лфхтхъабзэр рагъэклокынэу рахъухъагъ.

Хабзэ зэрэхъугъэу, республикэ шахмат клубым дэжъ зэнэкьокьухэр щыклоштых. Ащ

фаехэр зэклэ хэлэжъэнхэ альэкышт.

— Мыекьуапэ мыщ фэдиз осщылэу бэрэ кыхэкьырэп. Мэзаем и 11-м зэхэтцэгъэ жэжъые биатлоныр цыфхэм агу рихъыгъ.

Мызыгъэгуми лфхтхъабзэр зэрэфэшъуашэу редгъэкьокыным, республикэм икьэлэ шхъалэ щыпсэхуэрэр дгъэгущлонхэм ыкли дгъэчэфынхэм тыпылэшт, — кылуагъ къэлэ спорткомитетым иллыкьлоу Дмитрий Щербаневым.

Пэшорыгъэшэу зэрагъэнэфэгъэмклэ, зэнэкьокьухэм командэ 50 фэдиз ахэлэжъэшт, блэкыгъэм 41-рэ зызыушэтыгъэр. Клэлэ-цыкьлэхэр, зэхэпхъагъэу щытхэр, хульфыгъэхэр, бзыльфыгъэхэр теклоныгъэм ыкли хагъэунэфыкьырэ чыплэхэм афэбэнэштых. Командэ пэпчъ нэбгыритлу хэт. лфхтхъабзэр пчэдыжым сыхъатыр 10-м рагъэжъэшт.

Зэнэкьокьухэм ахэлажэ зышолыгъохэр Мыекьопэ къэлэ администрацием физическэ культурэмклэ ыкли спортымклэ и Комитет социальнэ хытыоу «Вконтакте» зыфилорэм щырилэ официальнэ нэклубгъом ихъанхэ, ящыклэгъэ къэбарыр рагъотэн альэкышт.

Зэхэшышагъэр ыкли кыдэзыгъэжыгъэр:

АР-м лъэпкъ лфхэмклэ, лэкьыб къэралхэм ащыпсэхуэрэ тильэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли къэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер

зыдэшылэр:
385000,
къ. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаихырэр А4-клэ заджэхэрэ тхъапэхэу зипчъагъэклэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахъ цыкьлунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкьлэгъэкьожых.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын лфхэмклэ, телерадиокъэтынхэмклэ ыкли зэлы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэорышлал, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкьэмкли

пчъагъэр
4344
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 289

Хэутыным узщыкьлэхэнэу щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщыкьлэхэгъэхэ уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъалэр
Мэщлэкьэ С. А.

Редактор шхъалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшгъэдэкьыжъ зыхъырэ секретарыр
Жакьэмыкьэ А. З.